

دبیرخانه شورای عالی حوزه علمیه خراسان

رشته تخصصی

تفسیر زبیری

(مقطع عالی)

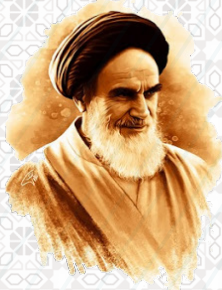

کمیسیون تخصصی آموزش شورای عالی حوزه علمیه خراسان

امام خمینی رحمه الله علیه:

لازم است علما و مدرسین محترم نگذارند در درس هایی که مربوط به فقه است، و حوزه های فقهی و اصولی از طریقه مشایخ معظم که تنها راه برای حفظ فقه اسلامی است منحرف شوند و کوشش نمایند که هر روز بر دقت ها و بحث و نظرها و ابتکار و تحقیق ها افزوده شود و فقه سنتی که ارث سلف صالح است و انحراف از آن سست شدن ارکان تحقیق و تدقیق است محفوظ بماند و تحقیقات بر تحقیقات اضافه گردد و البته در رشته های دیگر علوم به مناسبت احتیاجات کشور و اسلام برنامه هایی تهیه خواهد شد و رجالی در آن رشته تربیت باید شود.

صحیفه امام خمینی (ره)، ج ۲۱، ص ۴۲۵ و ۴۲۶

مقام معظم رهبری مد ظله العالی:

نظام آموزشی حوزه، باید نیازهای جامعه را در نظر بگیرد و متناسب با آن، مواد، متون و مباحث آموزشی، رشته های تخصصی، تعداد دانش پژوهان هر رشته، توزیع امکانات و ... را سامان بدهد. نظام آموزشی حوزه، باید خود را به واقعیات جامعه نزدیک کند و مشکلات فقهی، اقتصادی، حقوقی، اخلاقی و ... جامعه خود و جوامع بشری را پیدا و مطابق با آن ها برنامه ریزی آموزشی بکند

سخنرانی در جمع طلاب مدرسه ی عالی شهید مطهری، ۱۳۶۲/۹/۳۰

مشخصات سند	تنظیم و ویرایش	دریافت کنندگان سند
۱. تاریخ تنظیم و ویرایش: ۱۳۹۷ ۲. تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۰۹/۰۷ ۳. تاریخ ابلاغ: ۱۳۹۷/۱۰/۲۷ ۴. شماره مصوبه و سند: ۲۲۵/۷۹۴۰۶۶	۱. تنظیم اول: مرکز تخصصی امام سجاد علیه السلام ۲. ویرایش: کمیسیون تخصصی آموزش شورای عالی حوزه علمیه خراسان.	۱. مدیر حوزه علمیه خراسان؛ ۲. معاونت آموزشی حوزه علمیه خراسان؛ ۳. سایر معاونت‌ها و دفاتر حوزه علمیه خراسان؛ ۴. مدیران استانی خراسان شمالی و جنوبی؛ ۵. مدارس و مراکز تخصصی حوزه علمیه خراسان؛ ۶. دبیرخانه شورای عالی حوزه‌های علمیه (قم)؛ ۷. مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه (قم).

تأییدکنندگان سند

این رشته در هشتادوسومین جلسه شورای عالی حوزه علمیه خراسان در تاریخ ۱۳۹۷/۰۹/۰۷ به تصویب رسید.

محمدباقر فرزانه
دبیر شورای عالی حوزه علمیه خراسان

امضاء و تاریخ:

فهرست

فصل اول: کلیات.....	۶
مقدمه	۷
اهداف	۸
فصل دوم: برنامه‌های آموزشی و پژوهشی.....	۱۰
تعداد واحدهای درسی.....	۱۱
جدول عناوین و واحدهای درسی.....	۱۱
فصل سوم: عناوین و سرفصل‌های دروس.....	۱۴
آشنایی با ماهیت و منابع علوم تربیتی.....	۱۵
مکتب‌های فلسفی و آرای تربیتی با رویکرد انتقادی.....	۱۷
روان‌شناسی عمومی.....	۱۹
روان‌شناسی رشد.....	۲۱
روان‌شناسی شخصیت.....	۲۳
روان‌شناسی اجتماعی.....	۲۴
روان‌شناسی تربیتی.....	۲۶
جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت.....	۲۸
اصول و نظریه‌های برنامه آموزشی و درسی.....	۳۰
اصول و فنون مشاوره دینی.....	۳۲
آشنایی با روش‌های تحقیق در علوم تربیتی.....	۳۴
مسائل و چالش‌های جهانی در زمینه تعلیم و تربیت.....	۳۶
مبانی، اصول، ساحت‌ها و روش تفسیر تربیتی.....	۳۸
تعلیم و تربیت اسلامی ۱.....	۳۹
تعلیم و تربیت اسلامی ۲.....	۴۱
تعلیم و تربیت اسلامی ۳.....	۴۳
تفسیر موضوعی ۱ (شخصیت و بهداشت روان از دیدگاه قرآن).....	۴۵
تفسیر موضوعی ۲ (انسان‌شناسی قرآنی).....	۴۷
تفسیر تخصصی ۱ (تربیت اخلاقی عبادی).....	۵۱
تفسیر تخصصی ۲ (تربیت خانوادگی).....	۵۱
تفسیر تخصصی ۳ (تربیت عاطفی).....	۵۳
تفسیر تخصصی ۴ (تربیت اجتماعی سیاسی).....	۵۵

فصل اول

کلیات

مقدمه

گسترش روزافزون علم تفسیر و علوم قرآنی، پیدایش فراوان مسائل مستحدثه، نیازهای گسترده جامعه به جواب‌های دقیق، تفصیلی و کاربردی و از سوی دیگر، اهمیت رشد متوازن مباحث تفسیری و قرآنی در تمام ابواب و عرصه‌های زندگی فردی و اجتماعی مسلمانان، ضرورت برگزاری دوره‌های آموزشی و پژوهشی تفسیر در سطوح عالی را آشکار می‌سازد. تبیین دیدگاه قرآن در خصوص مسائل تربیتی که داعیه‌دار هدایت بشریت است و لزوم نقد مکاتب تربیتی غربی و ارائه راهکار جهت تربیت صحیح، نیاز به تفسیر قرآن با رویکرد تربیتی را دوچندان می‌نماید.

عنوان رشته

به زبان فارسی: تفسیر قرآن با گرایش تربیتی (تفسیر تربیتی).
به زبان عربی: التفسیر التروی للقرآن الکریم.

تبیین اجمالی رشته / گرایش

دوره سطح چهار رشته تفسیر با گرایش تربیتی، مرحله عالی دوره آموزشی - پژوهشی در زمینه تفسیر تخصصی با گرایش تربیتی است که طلبه مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی را به صورت تخصصی انجام می‌دهد و در پایان دوره به اخذ مدرک سطح چهار حوزه علمیه با گرایش «تفسیر تربیتی» نایل می‌شود.

مقطع مربوطه

مقطع تخصصی ☐ مقطع عالی ☒

تاریخچه رشته / گرایش

رشته تفسیر از سالیان دور در حوزه‌های علمیه به صورت غیررسمی دایر بوده است و در حوزه علمیه خراسان از سال ۱۳۸۹ سطح سه آن به تصویب رسیده و اجرا گردیده است. سطح چهار تفسیر تربیتی تاکنون در حوزه‌های علمیه سابقه نداشته است و در سال‌های اخیر جامعه المصطفی العالمیه در مقطع دکتری رشته قرآن و علوم را طراحی و اجرا نموده است.

ذکر رشته / گرایش‌های مشابه

رشته علوم قرآن و حدیث، مقطع تخصصی حوزه علمیه خراسان.

ضرورت

یکی از عرصه‌های مهم و مرتبط با زندگی روزمره مردم، در حوزه دانش تفسیر مسائل و مباحث اختصاصی مرتبط با تربیت است. بر این اساس ضروری است حوزه علمیه که طلایه‌دار هدایت و تربیت جامعه می‌باشد، پیرو رسالت خود اقدام به طراحی و اجرای دوره تخصصی تفسیر با گرایش تربیتی در بالاترین سطح حوزوی نموده، تا علاوه بر فراهم کردن زمینه لازم برای رشد و بالندگی طلاب در این زمینه، پاسخ‌گو و تأمین‌کننده نیازهای جوامع بشری در عرصه‌های مختلف تربیتی باشند.

امتیازات این رشته / گرایش در مقایسه با رشته / گرایش‌های مشابه

با تخصصی شدن علوم مختلف، روی کار آمدن نگرش‌های ساختارشناسانه به جامعه، رشد روزافزون مکاتب گوناگون فکری، اجتماعی و تربیتی و روشن شدن جایگاه مهم علوم تربیتی در رشد و توسعه جوامع بشری، ضرورت دستیابی به رهنمودها و راهبردهای قرآن کریم در موضوعات مختلف تربیتی برای رسیدن به نظام جامع تربیتی اسلام، به عنوان اصلی‌ترین منبع شناخت اسلام، از ویژگی‌های این رشته می‌باشد.

با توجه به رویکرد محتوایی و معارفی در این رشته و تازه تأسیس بودن گرایش تفسیر تربیتی می‌توان به لزوم و امتیازات طراحی و اجرای این رشته در حوزه علمیه خراسان به عنوان یکی از کهن‌ترین حوزه‌های علمیه اشاره نمود.

اهداف

۱. تربیت استاد برای مقاطع مختلف تحصیلی حوزوی و دانشگاهی؛
۲. تربیت محقق و متخصص در زمینه تفسیر تربیتی؛
۳. نظریه‌پردازی در حوزه تعلیم و تربیت بر اساس معارف قرآنی؛
۴. دفاع علمی از برتری دیدگاه اسلام در نظام تربیتی در مقایسه با سایر نظام‌های تربیتی و پاسخ به شبهات.

کارکرد های رشته / گرایش

فارغ‌التحصیلان این رشته ضمن توجه به بنیه‌های اجتهاد و آشنایی با تفسیر تربیتی می‌توانند مسائل مربوط به عناصر تعلیم و تربیت (مبانی، اهداف، اصول، روش‌ها، عوامل و موانع تربیتی) را با بکارگیری اصول اجتهاد، به صورت استدلالی از قرآن استنباط کرده و در نتیجه پاسخگوی نیازها در مسائل تعلیم و تربیت و شبهاتی که از ناحیه مکاتب و نظامات تربیتی دیگر می‌شود، باشند.

کیفیت اجرای رشته / گرایش

حضورى ☒ غیر حضورى ☐ نیمه حضورى ☐ مجازى ☐

ساختار دوره

آموزشى ☐ پژوهشى ☐ آموزشى-پژوهشى ☒

فصل دوم

برنامه‌های آموزشی و پژوهشی

تعداد واحدهای درسی

ردیف	عنوان	تعداد واحد
۱	مشترک (فقه و اصول)	۶۰
۲	تخصصی	۲۲
۳	پیش نیاز	۲۰
۴	رساله	۱۸
جمع کل		۱۲۰

جدول عناوین و واحدهای درسی

۱. دروس مشترک (فقه و اصول)

ردیف	ماده آموزشی	تعداد واحد	ساعت
۱	المکاسب بخش ۴	۱۰	۱۶۰
۲	المکاسب بخش ۵	۱۰	۱۶۰
۳	المکاسب بخش ۶	۱۰	۱۶۰
۴	کفایه الاصول بخش ۱	۱۰	۱۶۰
۵	کفایه الاصول بخش ۲	۱۰	۱۶۰
۶	کفایه الاصول بخش ۳	۱۰	۱۶۰
جمع کل		۶۰	۹۶۰

۲. دروس تخصصی

ردیف	ماده آموزشی	عنوان درس	تعداد واحد
۱	مبانی، اصول، ساحت ها و روش های تفسیر تربیتی	درآمدی بر تفسیر تربیتی، علیرضا اعرافی	۲
۲	تعلیم و تربیت اسلامی ۱ (مبانی و اهداف تربیتی با رویکرد قرآنی)	اهداف تربیت از دیدگاه اسلام، علی رضا اعرافی	۲
۳	تعلیم و تربیت اسلامی ۲ (اصول و روش های تربیتی با رویکرد قرآنی)	فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، گروه نویسندگان	۲
۴	تعلیم و تربیت اسلامی ۳ (عوامل و موانع تربیتی با رویکرد قرآنی)	فلسفه تعلیم و تربی تاسلامی، گروه نویسندگان	۲
۵	تفسیر موضوعی ۱ (شخصیت و بهداشت روان از دیدگاه قرآن)	کتاب بهداشت روانی با نگرش به منابع اسلامی، محمدرضا سالاری فر	۲
۶	تفسیر موضوعی ۲ (انسان شناسی قرآنی)	مبانی انسان شناسی در قرآن، عبدالله نصری	۱
۷	تفسیر تخصصی ۱ (تربیت اخلاقی عبادی)	تفسیر المیزان، علامه طباطبایی	۳
۸	تفسیر تخصصی ۲ (تربیت خانوادگی)	خانواده در نگرش اسلام و روان شناسی، محمدرضا سالاری فر	۳
۹	تفسیر تخصصی ۳ (تربیت عاطفی)	تفسیر المیزان، علامه طباطبایی	۳
۱۰	تفسیر تخصصی ۴ (تربیت اجتماعی سیاسی)	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام، حسین جوان آراسته	۲
جمع کل			۲۲

۳. دروس پیش نیاز

ردیف	ماده آموزشی	عنوان درس	تعداد واحد
۱	آشنایی با ماهیت و منابع علوم تربیتی	علوم تربیتی، ماهیت و قلمرو آن، جمعی از نویسندگان	۲
۲	مکتب‌های فلسفی و آرای تربیتی با رویکرد انتقادی	مکاتب فلسفی و آراء تربیتی، جرال‌ال. گوتک	۲
۳	روان‌شناسی عمومی	روان‌شناسی عرصه‌ها و دیدگاه‌ها، جمعی از مؤلفان	۲
۴	روان‌شناسی رشد	روان‌شناسی رشد با نگرش به منابع اسلامی، دفتر همکاری حوزه و دانشگاه	۲
۵	روان‌شناسی شخصیت	ساخت، پدید آیی و تحول شخصیت، ر. مای لی و پ. ربرتو	۲
۶	روان‌شناسی اجتماعی	روان‌شناسی اجتماعی با نگرش به منابع اسلام، محمد رضا سالاری‌فر	۱
۷	روان‌شناسی تربیتی	روان‌شناسی تربیتی، پروین کدیور	۱
۹	جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت	جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، محمود شارع‌پور	۲
۱۰	اصول و نظریه‌های برنامه آموزشی و درسی	نظریه‌های برنامه درسی، جان میلر	۲
۱۱	اصول و فنون مشاوره دینی	مبانی راهنمایی و مشاوره، شکوه نوایی‌نژاد، عبدالله شفیع آبادی	۱
۱۲	آشنایی با روش‌های تحقیق در علوم تربیتی	روش‌های پژوهش در علوم تربیتی، غلامرضا خوی‌نژاد	۲
۱۳	مسائل و چالش‌های جهانی در عرصه تعلیم و تربیت	اخلاق سکولار (مفاهیم، مبانی، ادله و نقدها)، محمد سربخشی	۱
جمع کل			۲۰

فصل سوم

عناوین و سرفصل‌های دروس

آشنایی با ماهیت و منابع علوم تربیتی

شیوه ارزشیابی			پیش نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
تجربی	نظری	پژوهشی	دارد	ندارد	مجازی	غیر مجازی	تلفظی	تجربی	تجربی	
		*	*				*	۳۲	۲	آشنایی با ماهیت و منابع علوم تربیتی

اهداف

مطالعه و تحقیق درباره چستی علوم تربیتی و سرفصل ها و منابع آن.

سرفصل ها

۱. تعریف تعلیم و تربیت و عناصر آن؛
۲. تعریف علوم تربیتی؛
۳. مروری اجمالی بر تاریخ علوم تربیتی در ایران و جهان؛
۴. روش های تحقیق در علوم تربیتی؛
۵. جایگاه رشته علوم تربیتی در میان سایر علوم انسانی؛
۶. شاخه ها و گرایش های علوم تربیتی؛
۷. علوم انسانی خادم تعلیم و تربیت (روان شناسی تربیتی، جامعه شناسی آموزش و پرورش، مدیریت آموزشی، اقتصاد تعلیم و تربیت، فلسفه تعلیم و تربیت و...)
۸. دانش های مهارتی تعلیم و تربیت (برنامه ریزی آموزشی و درسی، کلاس داری و فنون تدریس، تکنولوژی آموزشی و...)
۹. نمونه هایی از مسایل مهم در رشته علوم تربیتی؛
۱۰. ابعاد تعلیم و تربیت.

منابع

منابع اصلی:

علوم تربیتی، ماهیت و قلمرو آن، جمعی از نویسندگان زیر نظر علی محمد کاردان، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. روان‌شناسی پرورشی نوین، علی‌اکبر سیف؛
۲. روان‌شناسی تربیتی، پروین کدیور؛
۳. مقدمات مدیریت آموزشی، علی‌علاقه‌بند؛
۴. معنی و حدود علوم تربیتی، گاستون میالاره؛
۵. فقه تربیتی، مبانی و پیش‌فرض‌ها، علیرضا اعرافی.

مکتب‌های فلسفی و آرای تربیتی با رویکرد انتقادی

شیوه ارزشیابی			پیش‌نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
تجربی	شفاهی	کتابی	ندارد	دارد	مجازی	بیمه حضوری	حضوری	تعداد ساعت	تعداد واحد	
*		*	*				*	۳۲	۲	مکتب‌های فلسفی و آرای تربیتی با رویکرد انتقادی

۱۸

رشته تخصصی
فلسفه تربیتی

اهداف

گسترش و تعمیق دانش نسبت به مکاتب و آرای تربیتی اندیشمندان غربی به منظور کسب توانایی در موضوع‌شناسی تفسیر تربیتی و نقد دیدگاه‌های آنان.

سرفصل‌ها

۱. آشنایی کلی با مکاتب غربی؛
۲. ایدئالیسم و اندیشمندان آن در حوزه تربیت؛
۳. رئالیسم و اندیشمندان آن در حوزه تربیت؛
۴. پراگماتیسم و اندیشمندان آن در حوزه تربیت؛
۵. نظریه بازسازی و اندیشمندان آن در حوزه تربیت؛
۶. رفتارگرایی و اندیشمندان آن در حوزه تربیت؛
۷. آگزیستانسیالیسم و اندیشمندان آن در حوزه تربیت؛
۸. مارکسیسم و اندیشمندان آن در حوزه تربیت.

منابع

منبع اصلی:

مکاتب فلسفی و آرای تربیتی، جلال‌الدال. گوته‌ک ترجمه محمدجعفر پاک‌سرشت، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. مبانی فلسفی تعلیم و تربیت، هواردا. اوزمن و سموئل ام. کراور، ترجمه: گروه علوم تربیتی؛
۲. مکاتب فلسفی و تعلیم و تربیت، شراره حبیبی؛
۳. سیر آرای تربیتی در غرب، علی محمد کاردان؛
۴. مکاتب فلسفی و نظریه‌های تعلیم و تربیت، حسن دیناروند.

روان‌شناسی عمومی

نام درس		نوع درس		شیوه اجرا				پیش نیاز		شیوه ارزشیابی		
										کتابی	مشفاهی	تحقیق
روان شناسی عمومی		*	نظری	عملی	تعداد واحد	تعداد ساعت	حضوری	نیمه حضوری	غیر حضوری	مجازی	دارد	ندارد
		*					*				*	*

۲۰

رشته تخصصی فلسفه تربیتی

اهداف

آشنایی با مفهوم روان‌شناسی و روش‌های آن، تشخیص جایگاه روان‌شناسی در بین سایر علوم و بررسی رفتار انسان.

سرفصل‌ها

۱. مفاهیم کلی: تعریف، ماهیت علمی، موضوع، تاریخچه و مکتب‌های روان‌شناسی، رابطه روان‌شناسی با سایر علوم، تعریف رشته‌های تخصصی روان‌شناسی؛
۲. زیست‌شناختی رفتار؛
۳. انگیزش و هیجان؛
۴. ادراک؛
۵. یادگیری؛
۶. حافظه؛
۷. شخصیت و هوش؛
۸. آسیب‌شناسی روانی.

منابع

منابع اصلی:

روان‌شناسی عرصه‌ها و دیدگاه‌ها، جمعی از مولفان، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. آشنایی با روان‌شناسی، محمد رضا سالاری فر؛
۲. روان‌شناسی در قرآن مفاهیم و آموزه‌ها، محمد کاویانی؛
۳. زمینه روان‌شناسی، اتکینسون؛
۴. اصول روان‌شناسی عمومی، سیروس عظیمی؛
۵. روان‌شناسی عمومی، یان کریستنسن و دیگران، ترجمه: ابوالقاسم بشیری و دیگران؛
۶. قرآن و روان‌شناسی، محمد عثمان نجاتی، ترجمه: عباس عرب.

روانشناسی رشد

شیوه ارزشیابی			پیش نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس	روانشناسی رشد
نظری	تجربی	پراکنده	داده	داده	مجازی	غیر حضوری	تجربه حضوری	حضوری			
		*		روانشناسی عمومی				*	۳۲	۲	*

۲۲

رشته تخصصی
تربیت معلم

اهداف

آشنایی با ویژگی های مراحل مختلف رشد جسمانی، اجتماعی، عاطفی، عقلانی، اخلاقی و روانی در دوره های مختلف رشد (کودکی، نوجوانی، میانسالی و پیری).

سر فصل ها

۱. مفاهیم کلی: تعریف، پیشینه، جایگاه، روش تحقیق، اهداف، کاربردها و محدودیت های کاربرست یافته ها، رابطه روان شناسی با سایر علوم؛
۲. اصول رشد: اصول مورد اختلاف، اصول فراگیر اصلی؛
۳. عوامل مؤثر در رشد: پایه های زیست شناختی رشد، محیط و وراثت، پایه های ارادی رشد؛
۴. ساحت های رشد: رشد هیجانی، رشد شناختی، رشد اجتماعی، رشد شخصیت، رشد اخلاقی؛
۵. نظریه های رشد: فروید، گزل، پیازه؛
۶. مراحل رشد: کودکی، نوجوانی، جوانی، میانسالی، بزرگسالی، کهن سالی؛
۷. رشد در دوره کودکی: رشد بدنی، حسی - حرکتی، زبانی؛
۸. رشد در دوره نوجوانی: بلوغ، فیزیولوژی بلوغ، بلوغ جنسی، عوامل دخیل در بلوغ جنسی، بحران هویت؛
۹. رشد در دوره بزرگسالی: رویکردهای نظری درباره بزرگسالی و مشکلات این دوره.

منابع

منبع اصلی:

روان‌شناسی رشد با نگرش به منابع اسلامی، دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. روان‌شناسی رشد ۱ و ۲، سوسن سیف و دیگران، انتشارات سمت؛

۲. روان‌شناسی ژنتیک، تحول روانی از تولد تا پیری، محمود منصور؛

۳. روان‌شناسی رشد، حسین لطف‌آبادی؛

۴. روان‌شناسی رشد کودک و نوجوان، محمد پارسا؛

۵. روان‌شناسی رشد، حسن بیگلو؛

۶. روان‌شناسی رشد، علی اکبر شعاری‌نژاد.

روانشناسی شخصیت

شیوه ارزیابی			پیش نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
تجربه	تجربه	تجربه	ندارد	دارد	مکتبی	تجربیه	تجربیه	تجربیه	تجربه	روانشناسی شخصیت
		*		روانشناسی رشد			*	۳۲	۲	*

۲۴

رشته تخصصی
فلسفه و تربیت

اهداف

مطالعه و تحقیق درباره شخصیت انسان، زمینه‌ها و نظریه‌های اندیشمندان و نقد آن.

سرفصل‌ها

۱. مفاهیم کلی شخصیت؛
۲. عوامل شخصیت؛
۳. نظریه‌های شخصیت (نظریه‌های فروید، نوافرویدیسم، آدلر، اریکسون، گشتالت و...)
۴. تیپ‌های شخصیت؛
۵. روش‌های ارزیابی شخصیت؛
۶. اختلالات شخصیت (بهنجار و نابهنجار).

منابع

منبع اصلی:

ساخت، پدید آیی و تحول شخصیت، ر.مای لی و پ. ربرتو، ترجمه: محمود منصور، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. روانشناسی شخصیت از دیدگاه اسلامی، علی اصغر احمدی؛
۲. مکتب‌ها و نظریه‌ها در روانشناسی شخصیت، سعید شاملو؛
۳. روانشناسی شخصیت، یوسف کریمی.

روانشناسی اجتماعی

شیوه ارزشیابی			پیش نیاز		شیوه اجرا					تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس		نام درس
تجرباتی	تئوریک	کتابخانه‌ای	دارد	ندارد	مجازی	غیرحضوری	حضوری	تجرباتی	تئوریک			تجرباتی	تئوریک	
		*	روانشناسی عمومی				*			۱۶	۱	*		روانشناسی اجتماعی

اهداف

مطالعه و تحقیق درباره تمامی حرکات، افکار، رفتارها و کنش‌ها و واکنش‌های فرد در فضای جامعه.

سرفصل‌ها

۱. مفاهیم کلی (تعریف، موضوع، پیشینه، جایگاه)؛
۲. ادراک اجتماعی؛
۳. شناخت اجتماعی؛
۴. خود اجتماعی؛
۵. نگرش؛
۶. پیش‌دوری؛
۷. جاذبه میان‌فردی؛
۸. پرخاشگری؛
۹. نفوذ اجتماعی؛
۱۰. پویایی‌های گروه.

منبع اصلی:

روان‌شناسی اجتماعی بانگ‌رَش به منابع اسلام، محمد رضا سالاری فرو همکاران، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. روان‌شناسی در قرآن، مفاهیم و آموزه‌ها، محمد کاویانی؛
۲. روان‌شناسی اجتماعی، بارون. ر. د. بیرن‌ون. برنسکامب ترجمه: یوسف کریمی؛
۳. روان‌شناسی اجتماعی، الیوت ارونسون ترجمه: حسین شکرکن؛
۴. روان‌شناسی اجتماعی، ژان استوتزل، ترجمه: علی محمد کاردان.

روانشناسی تربیتی

شیوه ارزشیابی			پیش نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
تجذیب	تفاهلی	کلی	دارد	ندارد	مجازی	غیر حضوری	بیمه حضوری	حضوری	تعداد واحد	تعداد ساعت
		*	روانشناسی رشد					*	۱	۱۶

اهداف

مطالعه و تحقیق درباره موضوعات و مسائل مربوط به آموزش و یادگیری.

سرفصل ها

۱. مفهوم کلی یادگیری؛
۲. رویکردهای یادگیری؛
۳. سنجش عملکرد آموزشی؛
۴. تفاوت های فرهنگی و جنسیتی؛
۵. سبک های یادگیری و تدریس؛
۶. انگیزش؛
۷. رفتار مخرب در محیط آموزشی؛
۸. محیط آموزشی.

منابع

منبع اصلی:

روانشناسی تربیتی، پروین کدیور، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. روان‌شناسی تربیتی، سوزان بنتهام ترجمه: اسماعیل بیابانگرد و علی نعمتی؛
۲. روان‌شناسی تربیتی، محمدجواد پارسا؛
۳. روان‌شناسی تربیتی، علی شریعتمداری.

جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت

شیوه ارزشیابی			پیش‌نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
تجربی	نظری	پایه	ندارد	دارد	مجازی	تجربه‌محوری	تجربه‌محوری	تعداد ساعته	تعداد واحد	
		*	*				*	۳۲	۲	*

اهداف

آشنایی با نهاد تعلیم و تربیت به عنوان یک نهاد اجتماعی و کارکردهای عمومی آن در جامعه به منظور کسب توانایی در موضوع‌شناسی در مسائل فقه تربیتی.

سرفصل‌ها

۱. کلیات: تعریف، موضوع، اهمیت و ضرورت و هدف جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت؛
۲. تعلیم و تربیت به مثابه‌ی نهاد اجتماعی: فرایندهای مربوط به مدرسه، خانواده و مدرسه، معلم و مدرسه؛
۳. ویژگی‌های نهاد اجتماعی؛
۴. کارکردهای آموزش و پرورش: انتقال فرهنگ، جامعه‌پذیری، گزینش و تخصیص، نظارت اجتماعی، یگانگی اجتماعی، نوآوری و تغییر و...؛
۵. آموزش و پرورش و تغییر اجتماعی؛
۶. آموزش و پرورش و قشربندی اجتماعی؛
۷. مدرسه، شاگرد و آسیب‌شناسی اجتماعی؛
۸. کارکردهای اجتماعی تعلیم و تربیت؛
۹. خانواده و تعلیم و تربیت؛
۱۰. فرهنگ و تعلیم و تربیت؛
۱۱. رویکردها و نظریه‌ها: کارکردگرایی، ستیز، تعامل‌گرایی، سیستمی، الگوی زبان، بازآفرینی فرهنگی، برنامه درسی پنهان، مدرسه زدایی «مدرسه باز».

منابع

منبع اصلی:

جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، محمود شارع‌پور، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، علی علاقه‌بند؛
۲. درآمدی بر جامعه‌شناسی تعلیم و تربیت، ایورموریش ترجمه: غلامعلی سرمد؛
۳. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، محمدحسین فرجاد؛
۴. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، امان‌الله قرایی مقدم؛
۵. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، محمد رسول گلشن فومنی.

اصول و نظریه‌های برنامه آموزشی و درسی

شیوه ارزشیابی			پیش‌نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
تجربی	نظری	مکتبی	دارد	ندارد	مجازی	غیرحضوری	تیمه حضوری	حضوری		
		*		مکتب‌های فلسفی و آرای تربیتی			*	۳۲	۲	*

اهداف

آشنایی با مفاهیم اولیه برنامه آموزشی و درسی و حدود و ثغور و اجزا و عناصر آن.

سرفصل‌ها

۱. تعریف و حدود برنامه آموزشی و درسی؛
۲. سطوح برنامه‌ریزی آموزشی؛
۳. اصول برنامه‌ریزی آموزشی؛
۴. رویکردهای برنامه‌ریزی آموزشی؛
۵. طراحی برنامه درسی؛
۶. نظام برنامه‌ریزی درسی.

منابع

منبع اصلی:

نظریه‌های برنامه درسی، جان میلر ترجمه: محمود مهر محمدی، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. مدیریت آموزشی (نظریه، تحقیق و کاربرد)، وین ک، هوی، سیسیل ج، میسکل ترجمه: نادر سلیمانی، محمود صفری، سید مرتضی نظری؛
۲. مبانی برنامه‌ریزی آموزشی، بهرام محسن پور، انتشارات سمت؛

۳. مقدمات مدیریت آموزشی، علی علاقه‌بند؛
۴. برنامه درسی نظرگاه‌ها، رویکردها و چشم اندازها، محمود مهرمحمدی و همکاران؛
۵. درآمدي بر فلسفه تعلیم و تربیت، سیداحمد رهنمایی؛
۶. چند مبحث اساسی در فلسفه تعلیم و تربیت، مهدی سجادی؛
۷. درآمدي بر فلسفه تعلیم و تربیت جمهوری اسلامی ایران، خسرو باقری؛
۸. درآمدي بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، دفتر همکاری حوزه و دانشگاه.

اصول و فنون مشاوره دینی

شیوه ارزشیابی			پیش نیاز		شیوه اجرا					تعداد تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس		نام درس
تجزیه و تحلیل	تفصیلی	مجموعی	ندارد	دارد	معماری	تیم حضور	تیم حضور	تیم حضور	تیم حضور			تیم	تیم	
		*		روان‌شناسی شخصیت					*	۲۴	۱	*	*	اصول و فنون مشاوره دینی

اهداف

آشنایی با مفهوم مشاوره، اصول ارتباطی، مصاحبه و تشخیص و توصیه‌های مشاوره‌ای.

سرفصل‌ها

۱. تعریف مشاوره؛
۲. فرایند مشاوره؛
۳. نقش رویکردها در مشاوره؛
۴. اصول ارتباطات مشاوره‌ای؛
۵. اصول مصاحبه مشاوره‌ای؛
۶. اصول تشخیص مشاوره‌ای؛
۷. الگوهای مصاحبه؛
۸. شیوه‌ها و فنون مشاوره.

منابع

منبع اصلی:

مبانی راهنمایی و مشاوره، شکوه نوابی نژاد، عبدالله شفیع آبادی و دیگران، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. اصول روان‌درمانگری و مشاوره با رویکردی اسلامی (مفاهیم، فرآیند و فنون)، مسعود جان‌بزرگی، سید محمد غروی؛

۲. آشنایی با اصول و فنون مشاوره، سید احمد رهنمایی؛
۳. اصول راهنمایی و مشاوره، ترجمه: علی شریعتمداری.

آشنایی با روش‌های تحقیق در علوم تربیتی

شیوه ارزیابی			پیش‌نیاز		شیوه اجرا				نوع درس		نام درس
تجربی	نظری	کتابی	ندارد	دارد	مجازی	غیرحضوری	بیمه‌حضوری	حضوری	تعداد ساعت	تعداد واحد	آشنایی با روش‌های تحقیق در علوم تربیتی
*		*	*					*	۴۸	۲	*

اهداف

آشنایی با روش‌های تحقیق در علوم تربیتی، ارزیابی تحقیقات تربیتی و نوشتن گزارش تحقیق.

سرفصل‌ها

۱. رویکرد علمی در علوم رفتاری و تربیتی؛
۲. پرسش‌های تحقیقاتی؛
۳. مرور پیشینه پژوهش؛
۴. فرضیه تحقیقاتی؛
۵. اصول نمونه‌گیری و سنجش؛
۶. ابزارهای سنجش؛
۷. روش‌های پژوهش؛
۸. پژوهش آزمایشی؛
۹. طرح‌های آزمایشی؛
۱۰. پژوهش علی-مقایسه‌ای؛
۱۱. پژوهش توصیفی؛
۱۲. پژوهش کیفی؛
۱۳. ارایه پیشنهاد و گزارش تحقیق؛
۱۴. تدوین طرح و گزارش پژوهش.

منبع اصلی:

روش‌های پژوهش در علوم تربیتی، غلامرضا خوی‌نژاد، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی، علی دلاور، انتشارات رشد، چاپ دوم، سال ۱۳۸۲؛
۲. روش‌شناسی پژوهش در روان‌شناسی و علوم تربیتی (نوآوری در ترکیب رویکردهای پژوهشی کمی و کیفی)، حسین لطف‌آبادی؛
۳. روش تحقیق در تعلیم و تربیت: رویکردی اسلامی، عبدالرحمن نقیب با نظارت: علیرضا صادق زاده.

مسائل و چالش‌های جهانی در زمینه تعلیم و تربیت

شیوه ارزشیابی			پیش‌نیاز	شیوه اجرا				تعداد ساعت	تعداد واحد	نوع درس		نام درس
تجربی	تلفیقی	تئوریک		دارد	ندارد	مجازی	غیرحضوری	حضوری		تئوری	عملی	
		*		مکتب‌های فلسفی و آرای تربیتی				*	۱۶	۱		*

اهداف

آشنایی با مسائل و چالش‌های بین‌المللی نظام‌های تربیتی و تحلیل آن‌ها.

سرفصل‌ها

۱. سکولاریزم؛
۲. پلورالیزم؛
۳. مدرنیسم؛
۴. پست مدرنیسم؛
۵. دموکراسی؛
۶. فمینیسم؛
۷. فضای مجازی؛
۸. معنویت؛
۹. جهانی شدن؛
۱۰. اصلاحات.

منابع

منبع اصلی:

اخلاق سکولار (مفاهیم، مبانی، ادله و نقدها)، محمد سربخشی.

منابع فرعی:

۱. آموزش و پرورش در شرایط پست مدرن، محمدرضا آهنچیان؛
۲. پلورالیزم دینی، جعفر سبحانی؛
۳. مدارانه از راه پلورالیزم، حسن رحیم پور؛
۴. پست و تعلیم و تربیت، محسن فرمehنی؛
۵. پست مدرنیسم و دلالت‌های آن در تربیت دینی، هادی پورشافعی و ناهید آرین، مجموعه مقالات همایش تربیت دینی در جامعه معاصر؛
۶. الدیموقراطیه و التریبه، جان دیویی؛
۷. سازه‌های تربیت و دموکراسی، عبدالعظیم کریمی؛
۸. بررسی تطبیقی هویت زن از منظر مدرنیسم و پست مدرنیسم و دلالت‌های تربیتی آن، سید مهدی سجادی؛
۹. تربیت دینی و عصر ارتباطات، رمضان مهدوی، مجموعه مقالات همایش تربیت دینی در جامعه معاصر؛
۱۰. چالش‌های اساسی تربیت دینی در فضای ریزوماتیک، سیدمهدی سجادی.

مبانی، اصول، ساحت‌ها و روش‌های تفسیر تربیتی

شیوه ارزشیابی			پیش‌نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
تجزیه‌ای	تفاهمی	همگامی	ندارد	دارد	مجازی	غیرحضوری	بیمه‌حضوری	حضوری		
*		*	*					*	۴۸	۲
									*	*

اهداف

آشنایی با تفسیر تربیتی؛ ضرورت، قلمرو و کارکرد آن و تبیین جایگاه آن نسبت به تفسیر موضوعی.

سر فصل‌ها

۱. تفسیر، مفهوم، مبانی و انواع آن؛
۲. تربیت، مفهوم و انواع آن؛
۳. مرزهای مفهومی تفسیر تربیتی؛
۴. روش‌شناسی تفسیر تربیتی؛
۵. جغرافیای تفسیر تربیتی.

منابع

منبع اصلی:

درآمدی بر تفسیر تربیتی، علیرضا اعرافی.

منابع فرعی:

۱. مدل روشی تفسیر تربیتی، سید علی حسینی‌زاده، رساله دکتری دانشگاه قم؛
۲. تعامل فقه و تربیت، علی همت بناری؛
۳. چیستی تفسیر تربیتی (مبثنی بر روش‌شناسی پژوهش در تفاسیر و علوم تربیتی)، بهزاد ایزدی و محمدعلی تجری، مجله پژوهش‌های قرآنی ش ۸۰؛
۴. تفسیر تربیتی قرآن کریم، انور باز، ترجمه علی آقا صالحی؛
۵. التفسیر التربوی للقرآن الکریم (المبانی و الاتجاهات)، هاشم عبدالنبی ابوخمسين.

تعلیم و تربیت اسلامی ۱

(مبانی و اهداف تربیتی با رویکرد قرآنی)

نام درس	نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا					پیش نیاز			شیوه ارزشیابی		
					حضوری	بیمه حضوری	غیر حضوری	مجازی	دارد	ندارد	کلی	تلفیقی	تحقیقی		
تعلیم و تربیت اسلامی ۱ (مبانی و اهداف تربیتی بارویکرد قرآنی)	*	*	*	۴۸	*						*	*		*	

اهداف

قدرت تحلیل و ارزشیابی دیدگاه‌ها در زمینه مبانی و اهداف تربیت و استخراج آن‌ها از آیات قرآن.

سرفصل‌ها

۱. کلیات (چیستی و ماهیت نظام تربیتی، عناصر نظام تربیتی و رابط میان آن‌ها)؛
۲. مبانی هستی‌شناختی تربیت؛
۳. مبانی انسان‌شناختی تربیت؛
۴. مبانی معرفت‌شناختی تربیت؛
۵. مبانی ارزش‌شناختی تربیت؛
۶. اهداف تربیت؛
۷. طبقه‌بندی اهداف تربیتی.

منابع

منبع اصلی:

اهداف تربیت از دیدگاه اسلام، علی رضا اعرافی، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. مبانی تعلیم و تربیت در قرآن و احادیث، رضا فرهادیان؛

۲. فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، گروه نویسندگان زیر نظر محمد تقی مصباح یزدی،

۳. درآمدی بر نظام تربیتی اسلام، حاجی ده آبادی؛

۴. مناهج التریبه الاسلامیه، ماجد عرسان الکیلاتی؛

۵. اصول التریبه الاسلامیه و اسالیبها، عبدالرحمان النحلوی؛

۶. مسئولیت و سازندگی، علی صفایی حائری؛

۷. المرجع فی مبادئ التریبه، جمعی از نویسندگان (زیر نظر سعید التل، بازنگری: موسی جبریل)؛

۸. آرای دانشمندان مسلمان در تعلیم و تربیت و مبانی آن، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

تعلیم و تربیت اسلامی ۲

(اصول و روش‌های تربیتی با رویکرد قرآنی)

نام درس	نوع درس		تعداد واحد	تعداد ساعت	شیوه اجرا				پیش نیاز			شیوه ارزشیابی		
												تعلیم و تربیت اسلامی ۲ (اصول و روش های تربیتی با رویکرد قرآنی)		
	تفکری	عملی			حضوری	نیمه حضوری	غیر حضوری	مجازی	دارد	ندارد	کلی	تلفیقی	تجزیه	
	*	*	۲	۴۸	*					تعلیم و تربیت اسلامی ۱		*		*

اهداف

قدرت تحلیل و ارزشیابی دیدگاه‌ها در زمینه اصول و روش‌های تربیت و استخراج آن‌ها از آیات قرآن.

سرفصل‌ها

۱. اصول مبتنی بر مبانی هستی‌شناختی تربیت؛
۲. اصول مبتنی بر مبانی انسان‌شناختی تربیت؛
۳. اصول مبتنی بر مبانی معرفت‌شناختی تربیت؛
۴. اصول مبتنی بر مبانی ارزش‌شناختی تربیت؛
۵. روش‌های عام (فراساحتی)؛
۶. روش‌های خاص (ساحتی).

منابع

منبع اصلی:

فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، گروه نویسندگان زیر نظر مصباح یزدی.

منابع فرعی:

۱. نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، خسرو باقری؛
۲. روش‌های تربیتی در قرآن ج ۱ و ۲، محمدرضا قائمی مقدم؛
۳. معارف قرآن، محمدتقی مصباح یزدی؛

۴. روش‌های تربیتی، مجید رشیدپور؛

۵. آسیب‌شناسی روش‌های تربیتی، حسین مهدوی پارسا؛

۶. مکتب مهر: اصول تربیت در نهج‌البلاغه، مصطفی دلشاد تهرانی؛

۷. مشرب مهر: روش‌های تربیت در نهج‌البلاغه، مصطفی دلشاد تهرانی.

تعلیم و تربیت اسلامی ۳ (عوامل و موانع تربیتی با رویکرد قرآنی)

شیوه ارزشیابی			پیش نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
تجرباتی	تلفیقی	تئوریک	دوره	تعداد	مختار	مختار	مختار	مختار	تجرباتی	تلفیقی
*		*		تعلیم و تربیت اسلامی ۲				*	*	تعلیم و تربیت اسلامی ۳ (عوامل و موانع تربیتی با رویکرد قرآنی)

۲۲

رشته تخصصی تدبیر تربیتی

اهداف

قدرت تحلیل و ارزشیابی دیدگاه‌ها در زمینه عوامل و موانع تربیت و استخراج آن‌ها از آیات قرآن.

سرفصل‌ها

۱. انواع عوامل و موانع تربیتی؛
۲. عوامل فراساحتی و ساحتی؛
۳. عوامل شخصی و خودی (بینشی، گرایشی و رفتاری)؛
۴. عوامل غیرخودی (طبیعی، انسانی، محیط، وراثت و...)
۵. موانع فراساحتی و ساحتی؛
۶. موانع شخصی و خودی (بینشی، گرایشی و رفتاری)؛
۷. موانع غیر خودی (محیط، وراثت و...).

منابع

منبع اصلی:

فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، گروه نویسندگان زیر نظر محمدتقی مصباح یزدی.

منابع فرعی:

۱. تعلیم و تربیت در اسلام، مرتضی مطهری؛
۲. سیری در تربیت اسلامی، مصطفی دلشاد تهرانی؛
۳. درآمدی بر نظام‌نامه تربیتی المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم، جمعی از نویسندگان.

تفسیر موضوعی ۱

(شخصیت و بهداشت روان از دیدگاه قرآن)

شیوه ارزشیابی			پیش نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
نظری	تجربی	پژوهشی	دارد	ندارد	مجازی	غیر حضوری	تجربه حضوری	حضوری		
*		*						*	۳۲	۲

اهداف

قدرت تحلیل، استکشاف و استنتاج قرآن در زمینه شخصیت و بهداشت روانی.

سر فصل ها

۱. عوامل شخصیت؛
۲. شخصیت بهنجار و نابهنجار؛
۳. اهمیت انگیزه در بهداشت روان؛
۴. نقش نیازهای انسان و انواع آن؛
۵. عوامل خطر آفرین در بهداشت روانی؛
۶. درمان بیماری های روانی؛
۷. اضطراب و رفع آن.

منابع

منبع اصلی:

کتاب بهداشت روانی بانگرش به منابع اسلامی، محمدرضا سالاری فرو دیگران، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. روان شناسی در قرآن، مفاهیم و آموزه ها، محمد کاویانی؛
۲. قرآن و روان شناسی، محمد عثمان نجاتی ترجمه عباس عرب؛

۳. قرآن و بهداشت روان، احمد صادقیان؛

۴. تفسیر المیزان، حسین طباطبائی؛

۵. التفسیر التروی للقرآن الکریم، أنور الباز؛

۶. سلسله التریه الاسلامیه فی القرآن الکریمه، علی عبدالحلیم محمود؛

۷. اصول بهداشت روانی، بررسی مقدماتی اصول بهداشت روانی، روان‌درمانی و برنامه‌ریزی در مکتب اسلام، ابوالقاسم حسینی.

تفسیر موضوعی ۲ (انسان‌شناسی قرآنی)

شیوه ارزشیابی			پیش‌نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
تحقیق	شفاهی	کتابی	ندارد	دارد	مجازی	غیر حضوری	پیمه حضوری	حضور		
*		*	*					*	۱۶	۱
تفسیر موضوعی ۲ (انسان‌شناسی قرآنی)										

اهداف

قدرت تحلیل، استکشاف و استنتاج قرآن در زمینه انسان‌شناسی.

سرفصل‌ها

۱. امکان و اهمیت انسان‌شناسی و جایگاه انسان در خلقت؛
۲. ماهیت انسان؛
۳. سرشت و طبیعت و فطرت و تفاوت آن‌ها؛
۴. انسان‌مداری یا اومانیزم؛
۵. آفرینش انسان؛
۶. اوصاف انسان؛
۷. اوصاف پسندیده؛
۸. اوصاف نکوهیده.
۷. کمال‌نهایی.

منابع

منبع اصلی:

مبانی انسان‌شناسی در قرآن، عبدالله نصری.

منابع فرعی:

۱. انسان‌شناسی از منظر قرآن و حدیث، محمد محمدی ری‌شهری؛
۲. معارف قرآن، محمد تقی مصباح یزدی؛
۳. تفسیر موضوعی قرآن: انسان در قرآن، عبدالله جوادی آملی؛
۴. تفسیر موضوعی قرآن، ناصر مکارم شیرازی؛
۵. انسان‌شناسی قرآن، مرتضی مطهری؛
۶. کتاب انسان‌شناسی عمومی، اصغر عسکری خانقاه و محمد شریف کمالی.

تفسیر تخصصی ۱ (تربیت اخلاقی عبادی)

شیوه ارزشیابی			پیش نیاز		شیوه اجرا				تعداد ساعته	تعداد واحد	نوع درس		نام درس
نظری	تجربی	پراکنده	ندارد	دارد	مجازی	حضوری	تلفظی	خبره			تجربی	محاسنی	تفسیر تخصصی ۱ (تربیت اخلاقی عبادی)
*		*	*				*		۶۴	۳	*	*	

۵۰

رشته تخصصی تفسیر قرآنی

اهداف

بررسی مبانی و روش تفسیر تربیتی قرآن و کسب توان تفسیر قرآن با محوریت تربیت در ساحت اخلاقی عبادی.

سرفصل ها

۱. کلیات: آشنایی با ساحت های تربیت، مفهوم شناسی ساحت تربیت اخلاقی عبادی؛
۲. الگوی نظری تربیت اخلاقی و عبادی؛
۳. اهداف تربیت اخلاقی؛
۴. اهداف تربیت عبادی؛
۵. بررسی آیات تربیت در ساحت های اخلاقی و عبادی؛
۶. تعیین میزان وظیفه مندی هر یک از متولیان تربیتی والدین، معلمان، عالمان دینی و دولت مردان در تربیت اخلاقی و عبادی؛
۷. بررسی آیات در به کارگیری روش های تربیتی در ساحت تربیت اخلاقی بسته به مقاطع مختلف سنّی و اولویت کاربست آنها:
 - روش تذکر و غفلت زدایی؛
 - روش عبرت دهی و الگوسازی؛
 - روش وعظ و خطابه؛
 - روش تعریف فضایل و رذایل.

۸. حکم به کارگیری روش های تربیتی در ساحت تربیت عبادی بسته به مقاطع مختلف سنی و اولویت کاربست آن ها:

- روش های الزام و تکلیف؛
- روش های تشویق و تنبیه؛
- روش تقلید و الگودهی؛
- روش های ایجاد عادت و....

۹. نقش عالمان دینی و نهاد حوزه علمیه در خصوص تربیت اخلاقی جامعه و در قبال دیگر متولیان تربیتی.

منابع

منبع اصلی:

تفسیر المیزان، حسین طباطبائی.

منابع فرعی:

۱. التفسیر التروی للقرآن الکریم، أنور الباز؛
۲. سلسله التریبه الاسلامیه فی القرآن الکریم، علی عبدالحلیم محمود؛
۳. وقفات تربویه فی ضوء سور القرآن، عبد العزیز بن ناصر الجلیل؛
۴. معارف قرآن (اخلاق در قرآن)، محمد تقی مصباح یزدی؛
۵. اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی آملی؛
۶. سیره تربیتی پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم و اهل بیت علیهم السلام، علیرضا اعرافی؛
۷. تربیتنا الروحیه، سعید حوی؛
۸. التریبه الخلقیه، علی عبدالحلیم محمود؛
۹. المرجع فی مبادئ التریبه، جمعی از نویسندگان (زیر نظر سعید التل، بازنگری: موسی جبریل).

تفسیر تخصصی ۲ (تربیت خانوادگی)

شیوه ارزشیابی			پیش نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
نظری	تجربی	پژوهشی	دارد	ندارد	مجازی	غیر حضوری	حضوری	تعداد ساعت	تعداد واحد	
*	*	*	تفسیر تخصصی ۱				*	۶۴	۳	تفسیر تخصصی ۲ (تربیت خانوادگی)

۵۲

رشته تخصصی تفسیر تربیتی

اهداف

بررسی مبانی و روش تفسیر تربیتی قرآن و کسب توان تفسیر قرآن با محوریت خانواده.

سرفصل ها

۱. مفهوم شناسی؛
۲. الگوی نظری تربیت خانوادگی؛
۳. اهداف تربیت خانوادگی:
 - اهداف میانی؛
 - جامعه سالم و نسل طیبه.
۴. تشکیل خانواده؛
۵. ارکان خانواده؛
۶. روش های پیشگیرانه و تمهیدی؛
۷. روش های رشد مطلوب خانواده؛
۸. روش های اصلاحی و بازدارنده از مشکلات خانواده.

منابع

منابع اصلی:

خانواده در نگرش اسلام و روان شناسی، محمدرضا سالاری فر، انتشارات سمت.

منابع فرعی:

۱. تربیت خانوادگی بانگاہی قرآنی، محمد مهدی فیروزمهر؛
۲. تفسیر خانواده، محمد بسیونی؛
۳. تفسیر المیزان، محمد حسین طباطبائی؛
۴. التفسیر التربوی للقرآن الکریم، أنور الباز؛
۵. سلسله التریه الاسلامیه فی القرآن الکریم، علی عبدالحلیم محمود؛
۶. وقفات تربویه فی ضوء سور القرآن، عبدالعزيزین ناصر الجلیل؛
۷. سیره تربیتی پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم و اهل بیت علیهم السلام، علیرضا اعرافی.

تفسیر تخصصی ۳ (تربیت عاطفی)

شیوه ارزشیابی			پیش نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
تحقیقی	تجربی	گفتاری	ندارد	دارد	مجازی	تیمه حضوری	حضوری	تعداد ساعت	تعداد واحد	
*		*		تفسیر تخصصی ۲			*	۶۴	۳	تفسیر تخصصی ۳ (تربیت عاطفی)

۵۴

رشته تخصصی تفسیر تربیتی

اهداف

بررسی مبانی و روش تفسیر تربیتی قرآن و کسب توان تفسیر قرآن با محوریت تربیت در ساحت عاطفی.

سرفصل ها

۱. مفهوم شناسی عاطفه و تفکیک از احساس و هیجان:

۲. الگوی نظری تربیت عاطفی؛

۳. اهداف تربیت عاطفی:

■ خود دوستی؛

■ خدا دوستی؛

■ دگر دوستی؛

■ محیط دوستی.

۴. مبانی و اصول عاطفی در قرآن؛

۵. روش های تربیت عاطفی.

منابع

منبع اصلی:

تفسیر المیزان، محمد حسین طباطبائی.

منابع فرعی:

۱. التفسیر التروی للقرآن الکریم، أنور الباز؛

۲. سلسله التریبه الاسلامیه فی القرآن الکریم، علی عبدالحلیم محمود؛

۳. وقفات تربویه فی ضوء سور القرآن، عبدالعزيز بن ناصر الجلیل؛
۴. مجموعه مقالات تربیتی: تربیت دینی، اخلاقی و عاطفی، عبدالرضا ضرابی؛
۵. مجموعه مقالات همایش تربیت دینی، جمعی از نویسندگان.

تفسیر تخصصی ۴ (تریت اجتماعی سیاسی)

شیوه ارزیابی			پیش نیاز		شیوه اجرا				نوع درس	نام درس
تحقیقی	مناقشه‌ای	گروهی	دارد	ندارد	مجازی	غیر حضوری	پنجاه حضوری	حضوری		
*		*		تفسیر تخصصی ۳				*	۴۸	۲
									*	*

اهداف

بررسی مبانی و روش تفسیر تربیتی قرآن و کسب توان تفسیر قرآن با محوریت تربیت در ساحت اجتماعی و سیاسی.

سرفصل‌ها

۱. مفهوم‌شناسی؛
۲. معرفت اجتماعی؛
۳. مسئولیت اجتماعی؛
۴. عدالت و احسان اجتماعی؛
۵. فرایند تربیت سیاسی؛
۶. محتوای تربیتی در ساحت تربیت سیاسی:
 - اعطای بصیرت سیاسی و جریان‌شناسی و شناخت تاریخ سیاسی شیعه.
 - ایجاد باور نسبت به مفاهیم امامت، رهبری، ولایت فقیه، شهادت طلبی، موعود گرایی و استکبارستیزی؛
 - ایجاد روحیه حساسیت و اهتمام نسبت به مسائل سیاسی جهان اسلام و اندیشه تقریب؛
 - پیراسته‌سازی، قدرت گرایی.
۷. چگونگی به کارگیری روش‌های تربیتی در ساحت تربیت سیاسی بسته به مقاطع مختلف سنی و اولویت کاربست آن‌ها:
 - روش آگاهی بخشی؛
 - روش عبرت آموزی؛

■ روش تمرین فعالیت سیاسی؛

■ روش الزام به تبعیت از رهبری.

منابع

منبع اصلی:

حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام، حسین جوان آراسته.

منابع فرعی:

۱. التریه السیاسیه، علی عبدالحلیم محمود،
۲. حقوق و سیاست در قرآن کریم، محمدتقی مصباح یزدی،
۳. سیاست و حکومت در قرآن کریم، کاظم قاضی زاده،
۴. جامعه و تاریخ در قرآن کریم، محمدتقی مصباح یزدی،
۵. سنت‌های اجتماعی الهی در قرآن، احمد مرادخانی.

حرم مطهر، بلوار شهید شوشتری
انتهای شهید شوشتری
ساختمان شورای عالی حوزه علمیه خراسان

تلفن: ۰۵۱-۳۲۰۰۸۴۹۷

دورنگار: ۰۵۱-۳۲۰۰۸۲۲۳

کد پستی: ۰۹۱۵۴۶۵۶۳۸۶
